

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmına kadrolar ilâvesi hakkında kanun tasarısı ve İçişleri ve Plân komisyonları raporları (1/317)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 500/428

27 . 1 . 1967

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 25 . 1 . 1967 tarihinde kararlaştırılan «Devlet Memurları Aylıklarının Tevhit ve Teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmına kadrolar ilâvesi hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Yurtta huzur ve güvenliği sağlamak anagörevi ile vatandaşın hizmetinde bulunan Emniyet Teşkilâtı, Anayasa ve kanun hâkimiyetini koruma çabasında istenilen seviyeye ulaşabilmek için, personelinin gerek miktarı, gerekse niteliği yönünden geliştirilmesi zorunluğundadır.

Artan nüfus, şehirlere ve endüstri merkezlerine göç, turizm endüstrisindeki gelişme, trafikteki yükseliş, sosyal hayatımızda emniyet hizmetleri yönünden yeni problemler ortaya çıkarmakta, mevcut problemleri kesifletmektedir.

1960 - 1965 yılları genel nüfus artışı % 13,1 dir. 67 si il, 286 sı ilçe merkezi olmak üzere, polis kuruluşu bulunan 353 şehir ve kasabada 1960 yılı nüfusu 8 100 567 iken, 1965 yılında 9 795 472 kişiye çıkmış ve böylece polis mntakasındaki nüfus artışı %21,2 oranına ulaşmıştır. Buna karşılık aynı devrede polis kadrolarında % 1 artış olmuştur.

Polisin hizmet sahasında 9 795 472 kişi yaşamakta yani bir polise 1 026 (trafik hariç) kişi isabet etmektedir. Bu oran Federal Almanya'da 424, Kanada'da 673, Fransa'da 504, İngiltere'de 547, İtalya'da 327, İsveç'te 631, Hindistan'da 755 kişidir.

Genel nüfus artışı oranının 1960 - 1965 devresi için 13,1 olmasına mukabil şehirli nüfus artışı 28,3 tür. Bunun sonucu, nüfusu 10 000 i aşkın şehir ve kasabaların sayısı 1960 yılında 148 iken, 1965 sayımında 176 ya, 50 000 i aşkın şehirlerin sayısı 1960 yılında 27 iken 1965 sayımında 30 a, 100 000 i aşkın şehirlerin sayısı ise 1960 yılında 9 iken 1965 sayımında 14 e yükselmiştir.

Şehirlere ve endüstri merkezlerine göçün müşiri olan gecekondularındaki konut sayısının genel konutlara oranı Ankara'da % 45, İstanbul'da % 21, İzmir'de % 18 civarındadır. Buna karşılık Ankara'da 990, İstanbul'da 893, İzmir'de 722 kişiye bir polis düşmektedir. Bu oran Bonn'da 157, Kahire'de 155, New York'ta 352, Washington'da 413, Tokyo'da 320, Paris'te 221 dir.

1960 - 1965 devresinde yurdumuza giren turist sayısında % 30 artma olmuştur. 1963 yılında hudut kapılarımızdan 198 842 turist girmiştir. Oto ile giren turistler 1962 de 20 587 iken, 1965 yılında 115 610 a yükselmiştir. 1962 yılında 6 862 turist otomobiline karşılık, 1965 yılında 33 536 turist otomobili yurda girmiş bulunmaktadır. Balkanlara inen 250 000 otomobilli turist memleketimize celbedilmeye çalışılmaktadır. Bu gerçekleştiği takdirde memleketimizde trafik bir misli daha artmış olacaktır.

1965 senesi içerisinde; 2 074 ölümlü, 7 527 yaralanma ile, 5 214 de hasarla sonuçlanan 14 815 trafik kazası zabıtaya intikal etmiş ve bu kazalarda 2 573 vatandaşımız ölmüş, 13 615 vatandaşımız yaralanmış 29 198 892 liralık da maddi hasar meydana gelmiştir. Zu kazalar dolayısıyla produktivite hesapları dâhil, millî servet kaybımız 460 milyon lira civarındadır.

Böylece, 1960 - 1965 arası 5 yıllık devrede, trafik kazalarının 8 135 ten 14 815 e, ölü miktarının 1 590 dan 2 573 e, yaralı miktarının da 7 729 dan 13 615 e yükseldiği görülmektedir. Bu 5 yıl içerisinde trafik kazalarında % 54, ölü miktarında % 61,7, yaralı miktarında da % 56,5 artış olmuştur.

Bu rakamlar kayıtlara geçen olayların ifadesidir Zâbitaya intikal etmeyen kazalar da dikkate alırsa Türkiye'de trafik problemi tesbit edilen rakamların ifade ettiğiinden daha ciddidir.

Uzmanlar, yaptıkları ciddi etüdler sonucunda dünyada her 35 yaralama ve her 65 maddi hasar ile neticelenen trafik kazalarını ölüm ile sonuçlanan bir trafik kazasının takibettiğini tesbit etmişlerdir. Bu tesbite nazaran Türkiye'de 2 575 ölümlü neticelenen kaza olması hakikatte trafik kaza adedinin 14 815 değil, 200 bin civarında olduğunu göstermektedir.

Diğer taraftan tesbit edilen 2 575 ölüm miktarı olay yerinde ölenlere aitolup, almış olduğu yaralar neticesi bilâhara ölenler bu rakamın dışındadır.

Her hangi bir tabii âfet sonucunda bu miktar vatandaşımızı kaybedecek olsak, bütün imkânsızlıklara rağmen bu yere el uzatılacağı aşikâr iken trafik kazalarından dolayı aynı kayıplarımız günlük hayatımız içinde azar azar eriyip gitmektedir. Mevcut imkânlar ile yapılan müadelede trafik kaza nisbetini belli bir seviyede tutmaktan ileri gidememektedir.

Bunlara karşılık trafikte 1 152 polis memuru görevlidir. 1963 yılında kayıtlı 271 634 vasıtaya göre 1 trafik polisine 236 vasıtanın kontrolü düşmektedir. Trafik polis memurlarının 1/3 ünün büro hizmetlerinde çalışmakta olduğu da göz önünde bulundurulunca memur kadrosunun kifayetsizliği daha bâriz şekilde ortaya çıkmaktadır.

Yalnız kaza araştırması ve trafik kontrolü için ortalama 2 000 memura ihtiyacolduğu hesaplanmıştır. Diğer trafik hizmetleri de göz önüne alınca 6 000 trafik polis memuru kadrosunun bulunması gerekmektedir.

Şehirleşme hareketlerinin görüldüğü bölgelerde hırsızlık, yankesicilik, müessir fiil ve dolandırıcılık olayları daima çoğalmaktadır. 1960 - 1965 devresinde polis kuruluşu bulunan yerlerde suçlu miktarı 21 593 kişi artmıştır ki, bu oran % 21 dir.

İç turizm hareketleri, mevsimlik pazarlama hareketleri ve faaliyetleri, binaların toplu veya dağılık olması, sel yangın gibi tabii âfetler ve diğer bölgesel özellikler polis mntakalarında veya aynı mntakanın çeşitli semtlerinde polis hizmetleri için daha fazla ve farklı polis istihdamını zorunlu kılmaktadır.

Teknolojideki süratli ve kesif gelişmenin sosyal ve ekonomik hayata etkisi dolayısıyla yeni problemler doğmakta organize ve komplike suçlar artmakta, bu da polisi niteliği yönünden etkilemekte, yeni hizmet dallarının kurulmasını ve mevcudun ihtisas kollarına ayrılmasını gerektirmektedir.

Yabancı memleketlerde polise yüklenen görev ve sorumluluk yurdumuzdaki kadar değildir.

Ayrıca bunların pek çoğu kalkınma hamlelerinin doğurduğu problemleri halletmişlerdir. Buna rağmen, yukarıda belirtilen 7 memleket için ortalama 551 kişiye günde (8) saat çalışan bir polis, bizde ise 1 026 nüfusa günde (12) saat çalışan bir polis düşmektedir.

Kıyaslamalar mevcut polisimizin tamamını yılda 365 gün ve günde 24 saat çalıştığı esasına göre yapılmış olmaktadır. Oysa ki, çeşitli mevzuatın polisimize yüklediği görevler sebebiyle

mevcut kadroların % 30 u şube ve kısımlarda büro hizmetleri görmektedir. diğer % 30 u da, yıllık ve haftalık izin, mazeret izni veya hastalık sebebiyle hizmet dışındadır. Kalan % 40 ı ise, 12 saat üzerinden vazife görmeleri sebebiyle, % 20 si fiilen polis hizmetlerini yerine getirmeye çalışmaktadır. Genellikle karakollarda vazife gören bu memurların en az 7 de biri veya ikisi evrak takip ve tetkikindedir.

Anayasamızın ve diğer mevzuatın vatandaşlarımıza sağlamış bulunduğu hakların ihlâl edilmemesi için vasıflı ve yeter sayıda polise ihtiyaç bulunduğu aşikârdır. Devlet müesseselerine vâkı halk müracaatının % 22 si emniyet makam ve birimlerince neticelendirilmektedir. (Muameleye girmiyen ve yanlışlıkla yapılan müracaatlar bunun dışındadır.) halkın Devlet organları ile temasının ekseriya polise müracaat suretiyle olması da polis kadrolarının artırılması için yeter ve makûl bir sebep sayılmalıdır.

Polis hizmetlerinde yeter sürat ve verimliliği sağlamak için polis teşkilâtı bulunan ve bu teşkilât kurulması gereken bölgelerdeki nüfus miktarına göre, asgari şartlar zorlansa bile 33 643 polis memuru kadrosuna ihtiyaç vardır.

Bütçe imkânları ve eğitim kapasitesi de göz önünde bulundurulmak suretiyle bu miktarın perspektif bir plân içinde ve belirli dönemlerde sağlanması mümkün görülmektedir. Eğitim ve bütçe imkânlarına göre, ve tasarı ile (3 000) aded, 350 lira maaşlı polis memuru kadrosunun alınması öngörülmüştür.

İçişleri Komisyonu Raporu

Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

Esas No. : 1/317

Karar No. : 25

17 . 5 . 1967

Yüksek Başkanlığa

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmına kadrolar ilâvesi hakkındaki kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda görüşüldü.

Tümü üzerinde yapılan müzakere sonunda; gerçekte de açıkça ifade olunduğu gibi, yurttta, huzur ve güvenliği temin etmek, Anayasa ve kanun hâkimiyetini korumak, şehir ve endüstri merkezlerine göç ve hergün biraz daha gelişmekte olan Turizm sebepleriyle tathikatta karşılaşması muhtemel güçlükleri zamanında önlemek maksadıyla hazırlanmış olan teklif, prensip itibariyle komisyonumuzca da uygun mütalâa edilerek, müzakere mevzuu tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi geçince Plân Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Komisyon Başkanı	Bu Rapor Sözcüsü	Kâtip	
Sakarya	Balıkesir	Kars	Çankırı
<i>K. Eroğan</i>	<i>İ. Aytaç</i>	<i>C. N. Koç</i>	<i>T. Akman</i>
Eskişehir	Kocaeli	Mardin	Mardin
<i>Ş. Asbuzoğlu</i>	<i>S. Sofuoğlu</i>	<i>F. Uluç</i>	<i>R. Aybar</i>
	Samsun	Trabzon	
	<i>M. Gedik</i>	<i>H. Orhon</i>	

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/317
Karar No. : 90

24 . 6 . 1967

Millet Meclisi Başkanlığına

Tetkiki hususu Komisyonumuza havale edilen, (Devlet Memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmına kadralar ilâvesi hakkında kanun tasarısı) ve tasarı hakkında önceden havale edildiği İçişleri Komisyonunca hazırlanan rapor, İçişleri Bakanı ve ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştiraki ile görüşüldü;

Yurtta huzur ve güvenliği temin etmek, Anayasa ve kanunların egemenliğini korumak, şehir ve endüstri bölgelerine olan göç dolayısıyla kamu düzenini korumak ve son yıllarda bilhassa gelişen turizm faaliyetlerinin gerektirdiği hizmetleri yerine getirmekle yükümlü Emniyet Teşkilâtının gerek sayı ve gerekse nitelik bakımından geliştirilmesi zorunluğu her gün biraz daha fazla hissedilmektedir.

Şöyleki;

Halen polis hizmet sahasında 9 795 492 kişi yaşamakta, bir polise 1 026 kişi isabet etmektedir. Bu oran Federal Almanya'da 424, Hindistanda 755 kişidir.

Nüfusu 100 000 i aşkın şehirlerin sayısı 1960 yılında 9 iken 1965 sayımında bu miktar 14 e yükselmiştir.

Şehirlere vâkı göç dolayısıyla gecekondu mntakalarındaki konut sayısı hızla artmıştır.

Artan taşıt sayısı karşısında trafik kadroları kifayetsizdir.

Dış ülkelerle yapılan kıyaslamalar polisimizin yükümlü kıldığı veçitli hizmetleri çok az sayıda elemanla başarmak çabası içinde olduğu gereğini çıkarmaktadır.

Yukarıda özet olarak arz ve izahı yapılan zorunluklar dolayısıyla Emniyet hizmetlerine, perspektif bir plân dâhilinde ve belirli dönemlerde kadro sağlamak amacıyla hazırlanan Hükümet tasarısı ve tasarıya bağlı cetvel aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Aydın <i>İ. Sezgin</i>	Başkan V. Rize <i>E. Y. Akçal</i>	Sözcü Sakarya <i>N. Bayar</i>	Kâtip Bolu <i>H. İ. Cop</i>
Adıyaman <i>M. A. Atalay</i>	Ankara <i>M. K. Yılmaz</i>	Eskişehir <i>M. İ. Ançr</i>	Giresun <i>İ. E. Kılıçoğlu</i>
Istanbul <i>M. Güven</i>	Kayseri <i>A. A. Hacırpaşaoğlu</i>	Nevşehir <i>A. B. Numanoğlu</i>	Sakarya Söz hakkım saklıdır <i>E. Alican</i>
	Trabzon <i>A. İ. Birincioğlu</i>	Uşak <i>O. Deniz</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmına kadrolar ilâvesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair 3656 sayılı Kanuna ekli (1) sayılı cetvelin Emniyet Genel Müdürlüğü kısmına bu kanuna ekli (1) sayılı cetvelde derecesi, memuriyet unvanı, aded ve maaşları yazılı memuriyetlere ait kadrolar eklenmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

25 . 1 . 1967

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı <i>R. Sezgin</i>	Devlet Bakanı <i>K. Ocak</i>	Devlet Bakanı <i>A. F. Alişan</i>
Adalet Bakanı <i>H. Dinçer</i>	Millî Savunma Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	İçişleri Bakanı <i>F. Sükan</i>	Dışişleri Bakanı <i>İ. S. Çağlayangil</i>
Maliye Bakanı <i>C. Bilgehan</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>O. Dengiz</i>	Bayındırlık Bakanı <i>E. Erdinç</i>	Ticaret Bakanı <i>S. T. Müftüoğlu</i>
Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>E. Somunoğlu</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>İ. Tekin</i>	Tarım Bakanı <i>B. Dağdaş</i>	Ulaştırma Bakanı <i>S. Öztürk</i>
Çalışma Bakanı <i>A. N. Erdem</i>	Sanayi Bakanı <i>M. Turgut</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>İ. Deriner</i>	Turizm ve Ta. Bakanı <i>N. Kürşad</i>
	İmar ve İskân Bakanı <i>H. Menteezoğlu</i>	Köy İşleri Bakanı <i>S. O. Avcı</i>	

(Hükümetin teklifine bağlı cetvel)

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin unvanı	Aded	Maaşı
13	Polis Memuru	3 000	350